

Till Konstitutionsutskottet

Begäran om granskning av migrationsminister Johan Forsells beredning av medborgarskapsprov.

I slutet av maj 2025 fick Stockholms och Göteborgs universitet i uppdrag från regeringen att via Universitets- och högskolerådet (UHR) ta fram och utveckla de första delproven i svenska och samhällskunskap som ska krävas för att erhålla svenskt medborgarskap.

I DN¹ kritiserar Hans Adolfsson, rektor vid Stockholms universitet, att de fått uppdraget och hänvisar till högskolelagen som säger att universitet och högskolor ska bedriva forskning och undervisning. Gränsdragningar för medborgarskap kan inte göras på vetenskaplig grund, det är en rent politisk fråga, menar Adolfsson. Att utforma ett medborgarskapsprov ligger därmed inte inom universitetens eller högskolornas verksamhetsområde och har ingen bäring på dess verksamhet.

Både Stockholms universitet och Göteborgs universitet har även protesterat mot den korta tidsfristen för att ta fram provet genom en skrivelse till regeringen. Det första delprovet i samhällskunskap samt hörförståelse och läsförståelse i svenska ska införas senast den 17 augusti 2026, enligt uppdraget från regeringen. Det är en för kort tid för att kunna kvalitetssäkra och validera ett prov av detta slag.

I samma artikel intervjuas migrationsminister Johan Forsell och uttalar att det är regeringen som styr landet och våra universitet är statliga myndigheter som lyder under regeringen.

Svenska universitet och högskolor vilar på akademisk frihet, det innebär att deras verksamhet vilar på att den akademiska friheten ska främjas och värnas. Verksamheten vid lärosätena utgör en viktig grund för den demokratiska utvecklingen och den offentliga debatten. En förutsättning för detta är att lärosätena har rätt till självbestämmande och är fria från otillbörlig styrning.

Som konstitutionsutskottet tidigare uttalat och understrukt betydelsen av har universitet och högskolor en speciell ställning i förvaltningsorganisationen och en mer självständig ställning än andra förvaltningsmyndigheter i förhållande till regeringen.

Mot denna bakgrund anser jag att konstitutionsutskottet bör granska migrationsminister Johan Forsells agerande och beredning kopplat till uppdraget om medborgarskapsprov och övriga statsråd i den mån de har varit delaktiga i beredningen.

Stockholm den 2025-08-26

Tony Haddou (V)

¹ <https://www.dn.se/sverige/hard-kritik-mot-uppdraget-att-ta-fram-medborgarskapsprov/>